

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.П. ДРАГОМАНОВА**

БЕГЕКА Дмитро Анатолійович

УДК 378.147

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ДО
ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

13.00.04 — теорія і методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Київ – 2015

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник - кандидат фізико-математичних наук, професор
ВЕРНИДУБ Роман Михайлович,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова,
проректор з навчально-методичної роботи.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, доцент
ШАНДРУК Світлана Іванівна,
Кіровоградський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка,
завідувач кафедри лінгводидактики
та іноземних мов;

кандидат педагогічних наук, доцент
СЕРДЮК Наталія Юріївна,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»,
доцент кафедри іноземної філології
і методики навчання.

Захист відбудеться 11 листопада 2015 року о 14.30 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.01 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9).

Автореферат розісланий 8 жовтня 2015 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Сиротюк В.Д.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Питання професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології як викладачів педагогічного університету є актуальним, оскільки вони покликані здійснювати освітній процес. Саме освітній процес, як зазначено у Законі України «Про вищу освіту» (2014 р.), має спрямовуватися на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь, компетентностей та формування гармонійного розвитку особистості. Завдяки підготовленим фахівцям зі знаннями іноземної мови забезпечується розвиток співробітництва та інтеграція України у міжнародний простір. З огляду на це, створення умов для вільного оволодіння іноземними мовами має бути покладено як вимога в основу модернізації освіти.

Рада Європи віднесла компетентності володіння усним та письмовим спілкуванням до числа ключових. Комунікація і спілкування в педагогіці – першооснова професійності, завдяки ним відбувається навчально-виховний процес, формування знань, навичок і вмінь, підготовка фахівців, становлення соціальної особистості. У процесі навчання іноземної мови важливу роль відіграє реалізація комунікативної мети як основного практичного засобу її засвоєння (М. Кенел, М. Свейн). Характерно, що при навчанні іноземної мови першочерговою вимогою є не накопичення знань, а оволодіння іншомовною мовленнєвою діяльністю (С.Ю. Ніколаєва та ін.). Тому важливо в процесі підготовки майбутнього магістра іноземної філології в педагогічному університеті спрямувати його зусилля на оволодіння вміннями формувати у студентів фахову комунікативну компетентність. Фахова іншомовна комунікативна компетентність – необхідне утворення особистості майбутнього магістра іноземної філології, характеризується сукупністю знань, навичок, умінь, цінностей, якостей і ставлень, що забезпечують його функціональний рівень і здатність до педагогічної діяльності.

Аналіз науково-педагогічних джерел показав, що значна частина з них має відношення до підвищення ефективності підготовки майбутнього вчителя іноземної мови (Т.В. Алексеєва, В.В. Баркасі, Н.Ф. Бориско, С.В. Будак, О.М. Волченко, В.О. Калінін, Т.М. Колодько, Г.В. Мельниченко, С.Ю. Ніколаєва, Ю.І. Пасов, Т.К. Полонська, В.Г. Редько та ін.). Що стосується питання професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів, у науковій літературі висвітлюються лише окремі його аспекти (Н.Ф. Бориско, Л.І. Воротняк, С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей, Ю.М. Трофімова, А.В. Шишко та ін.).

На сьогодні існують протиріччя між потребами суспільства у фахівцях з високим рівнем іншомовної комунікативної компетентності і системою її формування, між значимістю і актуальністю інституту магістрів іноземної філології як викладачів вищої школи і браком ефективних способів і засобів щодо їхньої професійної підготовки. Водночас проблема професійної підготовки в магістратурі фахівців до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів педагогічного університету ще не набула достатнього відображення у науково-педагогічній літературі, відсутня єдність у підходах до її

розробки та методики формування. Практика навчання свідчить про актуальність подальшого пошуку оптимальних умов підготовки майбутніх магістрів іноземної філології, вимагає необхідності перегляду і внесення відповідних змін у навчально-методичне забезпечення, підвищення рівня їхньої професійно-педагогічної компетентності. Тому важливо осмислити та обґрунтувати теоретико-методичні засади підготовки майбутнього магістра іноземної філології, здатного формувати і розвивати у студентів педагогічного університету фахову іншомовну комунікативну компетентність.

Означене відіграло роль вихідних положень при виборі теми кандидатської дисертаційної роботи **«Підготовка майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів педагогічного університету»**.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дослідження виконувалось в межах науково-дослідної теми кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова «Контекстно-компетентнісна підготовка майбутнього викладача вищого навчального закладу» (протокол № 4 від 25 жовтня 2009 р.). Робота виконана на матеріалі англійської мови. Досліджувалися майбутні маістри іноземної філології (спеціальність: 8.02030302 Мова і література (англійська) в контексті професійної підготовки до формування фахової комунікативної компетентності у студентів – іноземних філологів педагогічного університету.

Тема дисертації затверджена Вченою радою Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 6 від 5 березня 2009 р.) та узгоджена в бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 2 від 30 березня 2010 р.).

Мета дослідження: розробка моделі професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів педагогічного університету та теоретичне обґрунтування і експериментальна перевірка педагогічних умов її реалізації.

Відповідно до мети визначено такі **завдання** дослідження:

1. Вивчити стан дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів у науковій теорії і педагогічній практиці.
2. Визначити і обґрунтувати вимоги, підходи, принципи професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів.
3. Визначити і обґрунтувати критерії, показники і рівні професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів.
4. Розробити модель професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів.
5. Визначити, обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність педагогічних умов реалізації моделі.

6. Розробити спеціалізований навчальний курс «Основи формування фахової іншомовної комунікативної компетентності» та підготувати методичний посібник для студентів спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська) з проблем іншомовної комунікації.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх магістрів іноземної філології у педагогічних університетах.

Предмет дослідження – педагогічні умови підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів педагогічних університетів.

Методи дослідження: *теоретичні:* порівняльний аналіз даних наукової літератури та нормативних документів; системно-структурний аналіз для з'ясування проблем, аргументації вимог і педагогічних умов формування майбутніми магістрами фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів; аналіз і синтез для розробки моделі, визначення підходів, принципів, критеріїв, показників і рівнів професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів; *систематизації й узагальнення:* застосовувалися з метою формування висновків до розділів та загальних висновків; *емпіричні:* використовувалися при вивченні та узагальненні педагогічного досвіду, дослідженні навчальної документації та результатів навчальної діяльності майбутніх магістрів, при проведенні педагогічного спостереження, бесід, анкетувань і ранжувань, самооцінювань, експертних оцінювань; *педагогічний експеримент:* констатувальний етап – для встановлення реального стану досліджуваної проблеми в контексті професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів; формувальний етап – для встановлення ефективності педагогічних умов реалізації моделі в контексті зазначеної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології; *математичні методи:* для обробки даних, отриманих емпіричними методами дослідження та в педагогічному експерименті для кількісної оцінки результатів, порівняння даних формувального і констатувального етапів експерименту, підвищення надійності висновків; *статистичні методи:* для тлумачення експериментальних даних і теоретичних узагальнень, порівняння рівнів підготовки майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних і контрольних груп до формування фахової комунікативної компетентності, складання таблиць та гістограм.

Достовірність отриманих результатів і висновків забезпечена теоретико-методологічною обґрунтованістю положень роботи на основі аналізу науково-педагогічних досягнень, логіки дослідження та відповідністю його меті і задачам, опорою на сучасні дослідження з педагогіки, психології, методики навчання, філології, використання методів математичної і статистичної обробки експериментальних даних. Зокрема, оцінка порівняння рівнів професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних і контрольних груп до формування фахової комунікативної компетентності студентів здійснювалась за допомогою φ^* -кутового перетворення Фішера (за О.В. Сидоренко).

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що:

- *вперше* розроблена, обґрунтована й експериментально перевірена модель професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів;

- *удосконалено* зміст і склад принципів у контексті професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів;

- *подальшого розвитку* набули дефініція поняття «фахова іншомовна комунікативна компетентність»; контекст педагогічних умов, утілення яких ефективно вплинуло на формування і розвиток у майбутніх магістрів компетентностей: самостійне опрацювання наукової інформації щодо навчання іншомовної комунікації; проведення комунікативно-орієнтованих занять; організація діяльності іншомовного комунікативного середовища як спільної роботи студентів, спрямованої на розвиток навичок і умінь іншомовної комунікації.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в тому, що: запропонована модель професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів використана у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К.Д. Ушинського, Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди, що підвищило рівень професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології; одержані результати були використані при викладанні спеціалізованого навчального курсу «Основи формування фахової іншомовної комунікативної компетентності» та частково викладені у методичному посібнику «Формування іншомовної комунікативної компетенції» для студентів (спеціальність 8.02030302 Мова і література, англійська).

Впровадження результатів дослідження здійснювалося у навчальному процесі Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (довідка № 0710/686 від 31.03.15 р.), Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського (довідка № 969 від 26.04.12 р.), Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (довідка № 01-284 від 17.05.12 р.).

Теоретичні і практичні положення та висновки дисертаційного дослідження можуть бути використані у вищому педагогічному навчальному закладі при підготовці майбутніх фахівців іноземної філології.

Апробація результатів дисертації. Теоретичні і практичні положення та висновки обговорювалися на засіданні кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, висвітлювалися на Міжнародній науково-практичній конференції «Науково-методичні засади управління якістю освіти в педагогічних вищих навчальних закладах» (Київ, 2008); VIII Всеукраїнській науковій конференції «Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація» (Харків, 2009); Міжнародній науково-практичній конференції «Викладач і студент: умови особистісного і професійного зростання» (Черкаси, 2009); Міжнародній науково-практичній конференції

«Педагогіка вищої школи в ХХІ столітті: сучасний стан і перспективи розвитку» (Одеса, 2010); Міжнародній науково-практичній конференції «Міжкультурні комунікації: наукові школи і сучасні напрями лінгвістичних досліджень» (Сімферополь, 2010); Науково-практичній конференції «І Всеукраїнські Морозівські педагогічні читання» (Київ, 2010); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції іншомовної освіти в полілозі культур» (Чернігів, 2010); Міжнародній конференції «Мова в професійному вимірі: комунікативно-культурний аспект» (Харків, 2014).

Публікації. Основні положення та результати дослідження відображено у 11 публікаціях автора, у тому числі: 1 – методичний посібник, 6 статей у наукових фахових виданнях, 1 стаття у закордонному науковому фаховому виданні, матеріали трьох науково-практичних конференцій.

Структура дисертації. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст тексту викладено на 180 сторінках. Загальний обсяг дисертації 256 сторінок. Робота містить 7 таблиць, 3 рисунки, які займають 11 сторінок основного тексту, 9 додатків, що розміщені на 54 сторінках. До списку використаних джерел увійшло 207 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтована актуальність досліджуваної теми, сформульовано об'єкт, предмет, мета, завдання дослідження, розкрито методологічні та теоретичні вихідні положення, висвітлені наукова новизна, теоретичне та практичне значення, відображено апробацію і впровадження здобутих результатів.

У першому розділі «**Теоретичні основи підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів**» проаналізовано наукові джерела з проблеми, що досліджується. Встановлено, що більшість наукових досліджень стосується підготовки майбутніх учителів іноземних мов. Їх автори (Т.В. Алексеева, Т.В. Баркасі, О.М. Волченко, Т.М. Колодько, Г.В. Мельниченко та ін.) на основі реалізації визначених педагогічних умов і розроблених моделей експериментальним шляхом виявили підвищення ефективності процесу формування професійної компетентності майбутніх учителів іноземних мов. Колектив авторів під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої виконав серію наукових досліджень, підготував і опублікував навчально-методичну літературу з підготовки майбутнього вчителя іноземної мови. Зазначеними та дослідженнями інших авторів подальшого розвитку набули дефініції понять «компетенція» і «компетентність».

Розглянуто основні проблеми, які виникали при підготовці майбутніх учителів іноземних мов, і порівняно з такими при підготовці майбутніх магістрів іноземної філології в частині формування фахової комунікативної компетентності студентів. Аналіз дозволив звернути увагу на педагогічні, психологічні і соціальні проблеми (недоліки, труднощі, упущення) при підготовці майбутніх учителів іноземної мови. Зокрема, дослідники підкреслюють недостатню розробленість професіоналізації практичних занять з іноземної мови та засобів і способів формування професійно орієнтованої і лінгвосоціокультурної компетентностей (Н.Ф. Бориско). Не знайдено

аргументованого вирішення питання про визначення комплексних умов і засобів щодо розвитку комунікативних умінь майбутніх учителів; виявлено недостатню мовну підготовку та низьку мотивацію майбутніх учителів до учительської професії (О.М. Волченко). Наведене значною мірою співзвучне з питанням підготовки майбутніх магістрів іноземної філології.

Представлено результати аналізу наукових досліджень з питання підготовки майбутніх магістрів іноземної філології. Так, С.Ю. Ніколаєва надає інформацію про основні завдання, вимоги, напрями, зміст, види навчальної практики та методичне забезпечення щодо підготовки в університеті цих фахівців. А.В. Шишко зазначає, що активізація іншомовної комунікативної взаємодії у навчальній та громадській діяльності є важливою умовою формування педагогічної компетентності майбутніх магістрів іноземної філології. Л.І. Воротняк розглядає особливості педагогічної технології формування полікультурної компетенції магістрів у вищих педагогічних навчальних закладах; Ю.М. Трофімова зупиняється на лінгво-методичних аспектах організації навчання в магістратурі з іноземної філології. М.І. Соловей, Є.С. Спіцин, Н.Ф. Бориско та ін. окреслюють мету і завдання педагогічної практики згідно освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Розроблено програму державного іспиту з першої іноземної мови, яка стосується форми підсумкового контролю рівня теоретичних і практичних знань студентів-випускників («спеціаліст», «магістр») (М.І. Соловей, Н.Г. Іщенко, С.М. Співак). Окремих робіт, які б мали безпосереднє відношення до підготовки майбутніх магістрів іноземної філології в контексті формування фахової комунікативної компетентності студентів педагогічного університету, не виявлено.

У розділі розглянуто значення різних видів спілкування (педагогічного, навчального, вербального, невербального та ін.) в аспекті професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів. Проаналізовано визначення науковців стосовно компетентнісного підходу, компетенції і компетентності. Зокрема, компетентнісний підхід є багатовимірним поняттям, елементи якого використовуються у процесі контекстно-компетентнісної підготовки (Н.М. Дем'яненко), формування модульно-розвивального навчання, в стандартах, кваліфікаційних характеристиках і моделях випускника (М.Ф. Степко). Компетентнісний підхід як сукупність прийомів ставлення до освітнього процесу передбачає комплексне засвоєння знань і способів практичної діяльності (С.У. Гончаренко). За одностайною думкою науковців і практиків, підхід означає переорієнтацію з процесу на результат освіти в діяльному вимірі (Н.М. Бібік).

Поняття компетенція до цих пір не має однозначного змісту і визначення (М.С. Головань), воно належить до поведінкових характеристик особистості, що «показує шлях до відмінного виконання роботи» (М.Ф. Степко). Компетенція розглядається як результат освітнього досвіду людини, включає в себе знання, уміння, способи діяльності, досвід стосовно певного кола питань; вона – необхідна умова щодо якісної продуктивної діяльності. Під компетенцією дослідники розуміють повноваження особи, коло її службових прав і обов'язків (С.Ю. Ніколаєва), деяку відчужену, наперед задану вимогу (Н.М. Бібік, М.С. Головань) до підготовки особи щодо знань та досвіду діяльності у певній сфері.

Компетентність також не має однозначного змісту і визначення, розглядається як інтегроване утворення особистості, що інтегрує в собі знання, уміння, навички, досвід і особистісні властивості, які обумовлюють прагнення, здатність і готовність розв'язувати проблеми і завдання, що виникають в різних життєвих ситуаціях (М.С. Головань). В освітній галузі більшість дослідників компетентність тлумачить «як оцінну категорію, що характеризує людину як суб'єкта професійної діяльності, її здатність успішно виконувати свої повноваження» (Н.М. Бібік). У країнах ЄС компетентність трактується як здатність суб'єкта застосовувати у практичній діяльності знання й уміння у поєднанні з цінностями і ставленнями (Т. Литвин). Згідно закону України «Про вищу освіту» (2014 р.) компетентність – це «динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти».

Комунікативна компетентність – здатність особистості застосовувати у конкретному спілкуванні знання мови, способи взаємодії з навколишніми і віддаленими людьми та подіями, навички роботи в групі, володіння різними соціальними ролями (Державний стандарт початкової загальної освіти, 2011 р.).

С.Ю. Ніколаєва уточнила термін іншомовна комунікативна компетентність і визначає її як: «здатність успішно вирішувати задачі взаємодії і взаєморозуміння з носіями мови, яка вивчається, у відповідності до норм і культурних традицій в умовах прямого і опосередкованого спілкування» та інтерпретує включення до її складу поряд з мовними, мовленнєвими і лінгвосоціокультурною навчально-стратегічної компетентності. У контексті досліджуваної теми фахова іншомовна комунікативна компетентність являє собою інтегроване багаторівневе утворення у професійній структурі особистості, набута в результаті навчання, долучає до компонентів іншомовної комунікативної компетентності професійно орієнтоване мовлення, вільне спілкування і володіння термінологією професійного спрямування, мовленнєвими зразками, нормами граматики. Означені характеристики складають основу професіоналізму майбутнього магістра іноземної філології, його професійно-педагогічної культури, складовою професійної компетентності та необхідного рівня готовності до роботи у педагогічному університеті.

У цьому розділі представлено лінгводидактичний і лінгвосоціокультурний аспект професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології в контексті формування фахової комунікативної компетентності студентів. Наведена схема компетентності майбутнього магістра іноземної філології в ракурсі досліджуваної підготовки.

Досліджено основні вимоги до підготовки майбутніх магістрів у контексті формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів, які ґрунтувалися на положеннях національних нормативних документів, Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, функціях майбутнього магістра іноземної філології та способах формування зазначеної компетентності. Вимоги спрямовані на: оволодіння знаннями, навичками, уміннями,

компетентностями в сфері іншомовної комунікації; організацію комунікативного навчання студентів; формування професійно-комунікативних умінь; використання методів і форм навчання; створення в навчальній групі сприятливої психологічної і творчої обстановки; саморефлексію і об'єктивне оцінювання знань студентів та ін.

У другому розділі «**Складові підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів**» відповідно до гіпотези, мети і завдань роботи представлена послідовність дій проведення дисертаційного дослідження, обґрунтовано модель, визначено і обґрунтовано підходи, принципи, критерії, показники та рівні професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів, подана програма спеціалізованого навчального курсу.

Загальнометодологічною основою організації процесу оволодіння майбутніми магістрами іноземної філології уміннями формувати фахову комунікативну компетентність студентів було дотримання положень системного, компетентнісного, комунікативно-діяльнісного, культурологічного, профільно-орієнтованого і рефлексивного підходів. Вони мали комунікативно-орієнтовану спрямованість. Так, системний підхід ми розглядаємо основоположним принципом і порядком, що забезпечував послідовність і організованість процесу підготовки майбутніх магістрів відповідно до нормативних вимог формування зазначеної компетентності у студентів. Компетентнісний підхід допомагав створювати умови формування умінь майбутнього магістра щодо організації іншомовної практичної комунікативної взаємодії, орієнтації на практичну можливість здійснювати формування досліджуваної компетентності у студентів. Згідно з комунікативно-діялісним підходом забезпечувалась мовленнєва діяльність як реальне іншомовне спілкування, як основна і рушійна сила розвитку мовленнєвої особистості (А.Н. Щукін). Культурологічний підхід передбачав формування знань і умінь з іншомовної комунікації у поєднанні з вивченням культури країни та формування іншомовної комунікативної компетентності на основі культурного контексту і діалогу культур. Професійно-орієнтований підхід зосереджував зусилля майбутнього магістра на збагачення кожного заняття зі студентами змістом професійної діяльності, застосування іноземної мови в межах майбутнього профілю фахівця, використання професійно-спрямованих текстів, вправ, завдань, іншомовних термінів, формування лексичного запасу з професійної проблематики, активізацію граматичного матеріалу, організацію іншомовної комунікації професійного спрямування. Дотримання рефлексивного підходу надавало можливість майбутньому магістрові усвідомлювати ефективність, здійснювати самоконтроль, самооцінку та вдосконалення своєї діяльності (М.О. Князян).

В основу професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів були покладені принципи, спрямовані на дотримання: методичної культури навчання комунікації; професійної спрямованості комунікативної підготовки; колективного оволодіння іншомовною комунікацією; іншомовної культурологічної освіти; інтегрованості

форм підготовки; індивідуального підходу; дослідницького підходу; функціональності; формування вторинної мовної особистості; оцінювання і контролю комунікативних умінь студентів. Водночас застосовувалися відомі в літературі дидактичні, лінгвістичні, психологічні і власне методичні принципи (А.Н. Щукін).

Обґрунтовано рівні підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів (елементарний, середній, достатній, поглиблений) на основі визначених критеріїв (мотиваційно-мобілізаційний, когнітивний, організаційно-діяльнісний, рефлексивно-оцінювальний) і показників. Останні характеризують ступінь сформованості конкретних якостей і умінь в аспекті підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів, а саме: мотивація професійної поведінки; сформованість теоретичних знань і умінь використовувати наукові дані; вміння мобілізувати, умотивувати і ураховувати психологічні та індивідуальні особливості студентів; вміння формувати навички і вміння іншомовної комунікації на основі комунікативно-орієнтованих підходів і принципів та відбору методів, змісту, форм і засобів навчання; вміння проводити комунікативно-орієнтовані заняття та створювати іншомовне комунікативне середовище; розвиток самооцінки власних дій і коригування помилок та ін.

Розроблена модель професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів (рис. 1). Модель реалізовувалася шляхом дотримання педагогічних умов. У її основу було покладено педагогічний процес формування досліджуваної компетентності, який забезпечувався теоретичним і практичним аспектами. Теоретичний аспект моделі включав сукупність компонентів (цільовий, теоретико-інформаційний, теоретико-методичний). Вони охоплювали теоретичну підготовку майбутнього магістра іноземної філології на основі викладання спецкурсу, опрацювання методичного посібника, формування умінь визначати цілі, задачі, зміст, використання комунікативно-орієнтованих підходів, принципів, вимог, педагогічних умов та ін. Практичний аспект моделі складала комунікативно-орієнтоване заняття та іншомовне комунікативне середовище; він реалізовувався за допомогою мотиваційно-мобілізаційного, змістовно-навчального і організаційно-діяльнісного компонентів. Підготовка до проведення майбутнім магістром іноземної філології комунікативно-орієнтованих занять ґрунтувалася на засадах формування практичних умінь умотивувати і мобілізувати студентів; планувати цілі, задачі, зміст, знання і вміння; застосовувати відповідні методи, форми і засоби, передавати, формувати і оцінювати знання, навички і вміння у студентів, виявляти недоліки, коригувати їх та самовдосконалюватися. Мета організації іншомовного комунікативного середовища передбачала збільшення часу іншомовної комунікативної взаємодії, зростання можливостей щодо формування і розвитку майбутнім магістром комунікативних навичок і вмінь у студентів.

Рис. 1. Модель професійної підготовки майбутнього магістра іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів

Спеціалізований навчальний курс «Основи формування фахової іншомовної комунікативної компетентності» відіграв роль презентації майбутнім магістрам цілей, вимог, проблем, шляхів розв'язання та орієнтації їхньої активності на встановлення власних цілей і задач стосовно комунікативної підготовки студентів у педагогічному університеті. Мета спецкурсу полягала у підготовці майбутніх магістрів на основі забезпечення їх теоретичними знаннями і практичними вміннями формувати у студентів фахову іншомовну комунікативну компетентність, а також у створенні у них позитивної мотивації, цільових установок, якісного уявлення про особливості і зміст формування у студентів комунікативних умінь.

Отже, результати проведеної роботи відповідно до мети і завдань першого і другого розділів дисертації склали методичне підґрунтя експериментальної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів.

Третій розділ **«Дослідно-експериментальна перевірка педагогічних умов застосування моделі професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів»** містить аналіз проблем, що виникали в процесі професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів; обґрунтування педагогічних умов, напрямків і задач дослідно-експериментальної роботи та результати порівняння сформованості показників і рівнів підготовки майбутніх магістрів експериментальних і контрольних груп на констатувальному і формувальному етапах експерименту.

Проаналізовано проблеми, що виникали при підготовці майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів; вони стосувалися методичного, психолого-педагогічного та організаційного аспектів підготовки. Методичні недоліки були пов'язані з не ґрунтовними знаннями, навичками і вміннями частини майбутніх магістрів щодо організації комунікативної діяльності студентів, не компетентного визначення мети і змісту комунікативно-орієнтованих занять, невмілого залучення студентів до активного використання іноземної мови у реальних мовленнєвих ситуаціях та ін. Психологічні труднощі виникали у зв'язку з нехтуванням психологічними і індивідуальними особливостями студентів та браком умінь надавати їм допомогу у долатті психологічних і комунікативних бар'єрів, надлишковою емоційністю при роботі зі студентами та невисокою мотивацією деякої частки майбутніх магістрів до педагогічної діяльності. Організаційні упущення стосувалися недостатнього навчально-методичного забезпечення навчального процесу (брак навчальної і наукової літератури, наочності, технічних засобів для навчання іншомовної комунікації тощо).

Обґрунтовано педагогічні умови, котрі були спрямовані на реалізацію моделі професійної підготовки майбутніх магістрів і передбачали посилення умінь самостійного опрацювання наукової інформації щодо навчання іншомовної комунікації; оволодіння майбутнім магістром вмінням проводити комунікативно-орієнтовані заняття; створювати і організовувати діяльність іншомовного комунікативного середовища як спільної роботи студентів, спрямованої на

розвиток навичок і умінь іншомовної комунікації.

У цьому розділі представлені конкретні результати самооцінок майбутніх магістрів, оцінок експертів і оцінок автора роботи згідно визначених критеріїв і показників, які характеризують ступінь сформованості конкретних умінь майбутніх магістрів щодо формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів, а також результати розподілу майбутніх магістрів за рівнями підготовки до цієї діяльності у експериментальних і контрольних групах на констатувальному і формувальному етапах експерименту.

Самооцінки майбутніх магістрів контрольних і експериментальних груп, оцінки експертів і автора роботи показали, що на констатувальному етапі експерименту вони були найнижчими стосовно таких умінь: сформованість у майбутніх магістрів умінь навчати студентів на основі комунікативно-орієнтованих підходів, вимог і принципів; використання різних форм навчання іншомовної комунікації; створення іншомовного комунікативного середовища як спільності студентів з розвитку іншомовної комунікативної компетентності; залучення студентів до участі у плануванні заходів з розвитку іншомовних комунікативних умінь та поєднаного навчання видів мовлення; умотивовування студентів до цілеспрямованого і творчого оволодіння мовленням, до самостійної навчальної і творчої діяльності; мобілізація студентів на виконання комунікативних проектів і завдань. На констатувальному етапі експерименту майбутні магістри були недостатньо підготовлені використовувати знання про лінгвосоціокультурний компонент, комунікативну культуру, вербальну і невербальну поведінку та відчували брак знань про комунікативні бар'єри і умінь оцінювати власний рівень підготовки до формування у студентів іншомовних комунікативних умінь та оцінювати себе як викладача. Крім того, частина майбутніх магістрів мала низьку мотивацію професійної поведінки.

Порівняння результатів про розподіл майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних і контрольних груп на констатувальному етапі експерименту за рівнями підготовки до формування фахової комунікативної компетентності студентів дозволило виявити відсутність суттєвих розбіжностей величин рівнів між цими групами. Більшість майбутніх магістрів обох груп належала до середнього і достатнього рівнів, що підтвердили результати статистичної обробки даних.

Підготовка майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних груп до формування фахової комунікативної компетентності студентів здійснювалася поетапно. На установочному етапі, який включав створення мотивації, стійкої усвідомленої потреби, творчого настрою, інформування про комунікативно-орієнтовані підходи, принципи і вимоги щодо формування зазначеної компетентності у студентів, викладався спецкурс та опрацьовувався методичний посібник. Майбутніх магістрів ознайомлювали з методикою формування у студентів комунікативних умінь, актуалізувалися практичні положення їхньої методичної підготовки; розвивали уявлення про засадничі положення іншомовного спілкування, комунікативної компетентності, психолого-педагогічний компонент мовленнєвої комунікації і особливості взаємодії суб'єктів навчання у контексті формування у студентів іншомовних

комунікативних умінь. Актуалізувалася увага майбутніх магістрів до проведення комунікативно-орієнтованих занять і діяльності у іншомовному комунікативному середовищі та перехід їхніх потенційних професійних можливостей у діяльний стан тощо. На конструктивному етапі реалізовувалися задачі, спрямовані на розвиток у майбутніх магістрів дієвих знань, навичок, умінь, оволодіння способами навчання іншомовної комунікації студентів у практичній роботі та вмінь формувати мовні, мовленнєві і лінгвосоціокультурну компетентності. Результативний етап включав аналіз даних та корекцію і допомогу в подальшому самовдосконаленні майбутніх фахівців.

Результати дослідження показали, що на формувальному етапі експерименту зростання величин показників підготовки майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних груп до формування фахової комунікативної компетентності студентів було в середньому більшим на 14,9%, у порівнянні з констатувальним етапом експерименту, і 9,4% – при зіставленні з контрольними групами майбутніх магістрів. У контрольних групах майбутніх магістрів, які навчалися за традиційною схемою, також мало місце зростання величин показників підготовки до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів, проте воно було менш значним (в середньому на 5,5%, у порівнянні з констатувальним етапом експерименту).

Результати формувального етапу експерименту про розподіл майбутніх магістрів іноземної філології за рівнями підготовки до формування фахової комунікативної компетентності студентів дозволили встановити, що кількість майбутніх магістрів експериментальних груп, у порівнянні з контрольними групами, зростає стосовно достатнього рівня на 20,0%, поглибленого – на 9,6%. У контрольних групах, при порівнянні даних констатувального і формувального етапів експерименту, також виявлено збільшення частки майбутніх магістрів достатнього і поглибленого рівнів, але воно було менш значним (відповідно на 5,4% і 2,1%). Поступальний розвиток майбутніх магістрів експериментальних груп забезпечувався сформованістю професійних, методичних та рефлексивних компетентностей. У них посилились уміння формувати у студентів навички і вміння іншомовної комунікації, урахувати психологічні та індивідуальні особливості студентів при проведенні комунікативно-орієнтованих занять, навчати студентів на основі компетентнісного, комунікативно-діяльнісного, культурологічного, професійно-орієнтованого підходів та створювати іншомовне комунікативне середовище. Поглибилися уміння майбутніх магістрів щодо використання різних форм навчання і контролю комунікативних умінь студентів, оцінки, аналізу і коригування помилок власної підготовленості до комунікативної діяльності. Менш виразним, але більшим, ніж на констатувальному етапі експерименту, був розвиток умінь майбутніх магістрів визначати установки студентам на виконання комунікативних завдань, формувати інтерес до мовлення, активізувати студентів, урізноманітнювати способи презентації матеріалу. Ефект зростання позитивних змін професійної підготовки майбутніх магістрів експериментальних груп до формування фахової іншомовної комунікативної компетентності студентів відбувся внаслідок ефективного впливу педагогічних умов при реалізації моделі професійної

підготовки майбутніх магістрів та дотримання включених у її склад підходів, принципів і вимог. Отже, аналіз результатів експериментального дослідження свідчить про більш високий рівень професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних груп до формування фахової комунікативної компетентності студентів у порівнянні з контрольними групами.

ВИСНОВКИ

У дослідженні здійснено теоретичне узагальнення і запропоновано нове розв'язання наукової проблеми професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів на основі застосування моделі і дотримання педагогічних умов, спрямованих на її реалізацію.

На підставі результатів дисертаційного дослідження зроблено такі висновки.

1. Аналіз наукових джерел показав, що для сучасного стану підготовки майбутніх фахівців іноземної філології особливістю є те, що більшість наукових досліджень присвячена підготовці учителів іноземних мов. Їх автори представляють теоретичні і експериментальні розробки, спрямовані на зростання ефективності професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов; уточнюють дефініції понять «компетенція» і «компетентність»; уводять у початковий процес програми, практикуми, посібники, підручники тощо. Водночас дослідники наголошують на недостатню розробленість професіоналізації практичних занять та засобів і способів формування іншомовної професійно-орієнтованої і лінгвосоціокультурної компетентностей, недостатню мовну підготовку, низьку мотивацію до педагогічної професії майбутніх учителів іноземних мов тощо. Означене у тій чи іншій мірі стосується підготовки майбутніх магістрів іноземної філології. Виявлена відсутність спеціальних досліджень стосовно професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів.

Опрацювання наукових джерел надало можливість наголосити на особливостях формування майбутніми магістрами у студентів мовних, мовленнєвих і лінгвосоціокультурної компетентностей.

2. З метою посилення професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів проаналізовано проблеми, вимоги, обґрунтовано підходи, принципи, критерії, показники, рівні і педагогічні умови та розроблена модель зазначеної підготовки.

3. Модель професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів базувалася на теоретичному і практичному аспектах навчально-педагогічного процесу, дотриманні педагогічних умов, підходів, принципів, застосуванні спецкурсу та методичного посібника, використанні критеріїв і показників, встановленні рівнів зазначеної підготовки.

4. Обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови реалізації моделі професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів. Педагогічні умови спрямовувалися на: посилення умінь самостійного опрацювання і

використання наукової інформації в контексті навчання іншомовної комунікації; оволодіння майбутніми магістрами умінням проводити комунікативно-орієнтовані заняття; організацію діяльності іншомовного комунікативного середовища як спільної роботи студентів, спрямованої на розвиток навичок і умінь іншомовної комунікації.

Розроблено спеціалізований навчальний курс «Основи формування фахової іншомовної комунікативної компетентності», підготовлено і опубліковано методичний посібник «Формування іншомовної комунікативної компетенції».

5. Результати експериментального дослідження показали, що на його констатувальному етапі характерною ознакою була недостатня підготовка майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних і контрольних груп щодо практичного застосування методичних, педагогічних та культурологічних знань і умінь у частині формування фахової комунікативної компетентності студентів. На зазначеному етапі експерименту більшість майбутніх магістрів обох груп за рівнями підготовки до формування зазначеної компетентності належала до середнього і достатнього рівнів.

Результати формувального етапу експерименту, на якому реалізовувалася модель, засвідчили про її позитивний вплив на професійну підготовку майбутніх магістрів іноземної філології експериментальних груп до формування фахової комунікативної компетентності студентів, що виразилося у зростанні величин показників цієї підготовки у середньому на 14,9% та числа майбутніх магістрів достатнього (на 20,0%) і поглибленого (на 9,6%) рівнів. У контрольних групах майбутніх магістрів іноземної філології зазначені показники зросли в середньому всього на 5,5%; незначно збільшилася кількість майбутніх магістрів у групах достатнього і поглибленого рівнів.

Напрями подальших пошуків підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології можуть бути перспективними дослідження в галузі осучаснення навчально-методичного забезпечення процесу навчання іншомовних предметів, збагачення їх комунікативно-спрямованим матеріалом, інформацією про психолого-педагогічні і культурологічні особливості мовлення, засоби його формування і розвитку, комунікативні бар'єри тощо та підсилення практики оволодіння способами і засобами формування мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і професійної компетентностей.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Методичний посібник

1. Бегека Д.А. Формування іншомовної комунікативної компетенції: методичний посібник / Д.А. Бегека. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2011. – 212 с.

Статті у наукових фахових виданнях

2. Бегека Д.А. Проблема якості знань з англійської мови у студентів англomовного фаху в умовах самостійної позааудиторної роботи / Д.А. Бегека // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. - Вип. № 11. - К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова,

2008. – С. 30-33.

3. Бегека Д.А. Значення граматичної компетенції при підготовці майбутнього викладача іноземної мови / Д.А. Бегека // Викладач і студент: умови особистісного і професійного зростання: Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. – Серія: педагогічні науки. - Вип. № 165. – Черкаси: ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2009. – С. 79-83.

4. Бегека Д.А. Дидактична схема підготовки магістранта іноземної мови до формування міжкультурних комунікативних умінь студентів / Д.А. Бегека // Ученые записки Таврического национального пед. ун-та им. В.И. Вернадского. – Т. 2. - №2. – Ч.1. – Симферополь, 2010. – С. 275-279.

5. Бегека Д.А. Модель підготовки магістрів іноземної мови до формування комунікативної компетенції студентів / Д.А. Бегека // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. – Вип. № 85. – Серія: педагогічні науки. - Чернігів, 2011. – С.16-20.

6. Бегека Д.А. Складники підготовки майбутніх магістрів іноземної філології / Д.А. Бегека // Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка: педагогічні науки. – Вип. № 61-62. – Полтава, 2014. – С. 141-147.

7. Бегека Д.А. Роль мовленнєвих ситуацій при підготовці майбутнього викладача іноземної мови: історико-педагогічні студії // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова / Гол. ред. Н.М. Дем'яненко. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Вип. 5. – С. 46-50.

Стаття у закордонному науковому фаховому виданні

8. Бегека Д.А. Совокупность составных подготовки будущих магистров иностранного языка к формированию профессиональной коммуникативной компетенции студентов вуза / Д.А. Бегека // Вестник Тверского государственного университета. - №1. – Серія: педагогика и психология. – Тверь, 2014. – С. 100-106.

Матеріали науково-практичних конференцій

9. Бегека Д.А. Ефективність аудіювання при роботі зі студентами початкових курсів англomовного фаху / Д.А. Бегека // Матеріали VIII Всеукраїнської наукової конференції «Каразінські читання: Людина. Мова. Комунікація». - Харків, 2009. – С. 22-24.

10. Бегека Д.А. Засади підготовки магістра іноземної мови до формування фахової комунікативної компетенції студента / Д.А. Бегека // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка вищої школи в ХХІ столітті: сучасний стан і перспективи розвитку». - (Одеса, 21-22 травня 2010 року). – Одеса: Одеський нац. ун-т імені І.І. Мечникова, 2010. – С. 82-85.

11. Бегека Д.А. Організація майбутнім магістром діяльності студентів в іншомовному комунікативному середовищі / Д.А. Бегека // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Мова в професійному вимірі:

комунікативно-культурний аспект». - (Харків, 17-18 грудня 2014 року). – С. 173-175.

АНОТАЦІЇ

Бегека Д.А. Підготовка майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів педагогічного університету. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. - Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. - Київ, 2015.

Дисертація присвячена розробці моделі та теоретичному обґрунтуванню і експериментальній перевірці педагогічних умов професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів – іноземних філологів педагогічного університету.

У результаті дослідження обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови, досліджено основні вимоги і проблеми, визначено підходи, принципи і розроблено модель, визначено й охарактеризовано критерії, показники та рівні професійної підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів.

Експериментальна перевірка педагогічних умов підтвердила ефективність реалізації моделі професійної підготовки майбутніх магістрів. Застосування моделі, спецкурсу, методичного посібника, дотримання підходів і принципів підвищило якість підготовки майбутніх магістрів іноземної філології до формування фахової комунікативної компетентності студентів у порівнянні з традиційною схемою навчання.

Ключові слова: професійна підготовка майбутніх магістрів, педагогічні умови, фахова іншомовна комунікативна компетентність, підходи, принципи, модель професійної підготовки майбутніх магістрів.

Бегека Д.А. Подготовка будущих магистров иностранной филологии к формированию профессиональной коммуникативной компетентности студентов педагогического университета. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. - Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова. - Киев, 2015.

Диссертация посвящена разработке модели, теоретическому обоснованию и экспериментальной проверке педагогических условий подготовки будущих магистров иностранной филологии к формированию профессиональной коммуникативной компетентности студентов – иностранных филологов педагогического университета.

В результате исследования обоснованы и экспериментально проверены педагогические условия, исследованы основные требования и проблемы, определены подходы, принципы и разработана модель, определены и охарактеризованы критерии, показатели и уровни подготовки будущих магистров

к формированию профессиональной иноязычной коммуникативной компетентности студентов.

Экспериментальная проверка педагогических условий реализации модели профессиональной подготовки будущих магистров подтвердила их эффективность. Применение модели, спецкурса и методического пособия, соблюдение подходов и принципов повысило качество подготовки будущих магистров иностранной филологии к формированию профессиональной коммуникативной компетентности студентов по сравнению с традиционной схемой обучения.

Ключевые слова: профессиональная подготовка будущих магистров, профессиональная иноязычная коммуникативная компетентность, педагогические условия, подходы, принципы, модель профессиональной подготовки будущих магистров.

Beheka D. Training of future masters of Foreign Languages in the formation of professional communicative competence of students in Pedagogical University. - The manuscript.

Dissertation for a Candidate Degree in pedagogical sciences (Specialty 13.00.04 – Theory and Methods of Professional Education) – National Pedagogical Dragomanov University. – Kyiv, 2015.

The thesis is devoted to develop the model and theoretical substantiation and experimental verification of pedagogical conditions of professional training of future masters of foreign languages in the formation of professional communicative competence of students in pedagogical university.

The study proved and tested pedagogical conditions, studied basic requirements and problems, identified principles and developed model in the context of the preparation of future professionals. The criteria, parameters and level of training of future masters to form professional foreign communicative competence of students are proved.

Experimental verification of pedagogical conditions of realization of the model confirmed their effectiveness. The use of model, special courses and teaching aids have improved the quality of training future masters of Foreign Languages in the formation of professional communicative competence of students in comparison with traditional circuit training.

Keywords: professional training of future masters, pedagogical conditions, professional foreign language communicative competence, approaches, principles, communicative oriented model.